

Asia: VN/26268/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vesihuoltolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Huomiot pykälästä (luonnos laiksi vesihuoltolain muuttamisesta) ja säännöskohtaisista perusteluista (luku 7)

Pykälään 7 § Vesihuoltolaitosten toiminta-alueisiin sisällytettävät alueet on kirjattu, että pohjavesialueet on otettava huomioon määriteltäessä toiminta-alueita jätevesien viemäröinnin osalta. Tämä on tärkeä lisäys, sillä monilla taajaan asutuilla pohjavesialueilla kiinteistökohtaisista jätevesijärjestelmistä aiheutuva kuormitus aiheuttaa usein riskin pohjaveden laadulle. Riskiä saadaan pienennettyä liittymällä jätevesiviemäröintiin.

Huomiot muista hallituksen esityksen kohdista

-

Muut huomiot

Muutosehdotuksessa on paljon hyvää. Muutosehdotuksen päätavoite vesihuoltolaitoksen omistajuuden säilyttämisestä kuntien määräysvallassa on hyvä ja tärkeä. Tavoitetta tukeva kuntien etuosto-oikeus on tarpeellinen lisäys.

Vesihuoltolaitosten omaisuudenhallintasuunnitelman laadinta luo kuntapäätäjille aiempaa paremmat mahdollisuudet hahmottaa vesihuoltolaitosten verkostojen korjausvelan suuruus. Näin kuntapäätäjät voivat ottaa verkostojen kunnostustarpeet paremmin huomioon päättäessään vesihuoltolaitokselta tuloutettavien erien suuruudesta, mikä mahdollistaa vesihuoltolaitoksille aiempaa paremmat resurssit korjausvelan hoitoon. Tästä hyötyisi kaikkien toimijaosapuolten lisäksi myös ympäristö.

Myös varautumissuunnitelman laadinta on työllistävyydestään huolimatta tarpeellinen tehtävä, jonka tärkeys kasvaa ilmastonmuutoksen edetessä. Suunnitelman laadinnassa tulisi tehdä tiivistä yhteistyötä vesilain valvojien ja ELY-keskusten vesihuoltoasiantuntijoiden lisäksi myös ELY-keskusten

vesitalousasiantuntijoiden kanssa, joilla on paljon asiantuntemusta ja laajat hydrologiset tieto- ja ennusteaineistot käytettävissään.

Parhaimmillaan vesihuoltolaitokset ovat tärkeitä alueellisia toimijoita, jotka eivät vaikuta ainoastaan jakamansa talousveden ja käsittelemänsä jäteveden laatuun vaan myös ottamansa raakaveden laatuun laajassa yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa. Tällaisesta on HS Vesi Oy ollut hyvä esimerkki. Tällaiset vesihuoltolaitokset tekevät tuloksetta yhteistyötä pinta- ja pohjavesien laadun ja määrän turvaamiseksi alueensa vesienhoitotoimijoiden kanssa. Vesihuoltolaitoksen osallistuminen alueellisiin tutkimus- ja kehityshankkeisiin sekä erilaisten edistämistoimenpiteiden rahoitukseen voi tuoda alueelliseen tekemiseen paljon lisää resursseja ja vaikuttavuutta. Olisi tärkeää, että vesihuoltolain uudistus kannustaisi vesihuoltolaitoksia näkemään roolinsa alueellisena vaikuttajana aiempaa selkeämmin ja tiedostamaan, että heidän osallistumisensa alueelliseen vesienhoitoyhteistyöhön voi olla juuri se tarvittava siirto, joka vesien tilan paranemisen kautta auttaa turvaamaan toimintaedellytykset sekä vesihuoltolaitokselle että vettä käyttävälle teollisuudelle ja parantamaan vesien virkistyskäyttömahdollisuuksia alueensa asukkaille.

Laine Elina
Hämeen ELY - Luonnonvarayksikkö